

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie z zażalenia **J. J.** na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Katowice – Północ w Katowicach z dnia 15 stycznia 2024 r., sygn. [...] o odmowie wszczęcia śledztwa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 listopada 2024 r.,

wystąpienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 14 października 2024 r., sygn. akt XVI Kp 663/24, o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem prokuratora Prokuratury Rejonowej Katowice – Północ w Katowicach z dnia 15 stycznia 2024 r., sygn. [...], odmówiono wszczęcia śledztwa w sprawie „przekroczenia, w dniu 3 listopada 2023 r. w K. przy ul. [...], uprawnień przez funkcjonariusza publicznego – asesora Prokuratury Rejonowej Katowicach – Północ w Katowicach podczas rozpoznawania sprawy sygn. [...]1, poprzez wydanie niewłaściwej decyzji procesowej polegającej na wydaniu postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sytuacji, gdy powinno być prowadzone postępowanie karne, skutkujące pociągnięciem do odpowiedzialności karnej Sędzi Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach, czym działał na szkodę interesu prywatnego J.

J. , a także interesu publicznego, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. – wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, tj. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.”.

Zażalenie na to postanowienie, wniesione przez J. J. , trafiło najpierw do Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach, a następnie, wobec wydania przez ten Sąd orzeczenia dotyczącego właściwości rzeczowej, wpłynęło do Sądu Okręgowego w Katowicach, w którym zarejestrowano je pod sygnaturą XVI Kp 663/24. Postanowieniem z dnia 14 października 2024 r. Sąd ten, odwołując się do treści art. 37 § 1 k.p.k., wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wystąpienia Sądu wskazano na następujące fakty:

- postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. PO [...]2, Prokurator Prokuratury Okręgowej w Kielcach umorzył śledztwo z zawiadomienia J. J. w sprawie niedopełnienia obowiązków i przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych – sędziów orzekających w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach oraz prokuratorów jednostek Prokuratury należących do ówczesnej Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach i obecnej Prokuratury Regionalnej w Katowicach, podejmujących czynności w sprawach dotyczących J. J. i M. J. , działających w zorganizowanej grupie przestępczej, którzy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podejmowali działania na szkodę interesu publicznego i prywatnego J. J. oraz M. J. , tj. o przestępstwo z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 258 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i 12 § 1 k.k.;

- zażalenie, którym zaskarżył opisane postanowienie J. J. , przydzielono do referatu sędzi Sądu Okręgowego w Katowicach J.S. – Z.. Wniosek skarżącego o wyłączenie sędzi od udziału w sprawie nie został uwzględniony (w kwestii tej orzekł sędzia R. K.), a postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2021 r., XVI Kp 6/21, zaskarżone orzeczenie utrzymano w mocy;

- w następstwie tych orzeczeń J. J. złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przekroczenia uprawnień przez sędziów J. S. – Z. i R.K. Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2021 r. prokurator Prokuratury Rejonowej

Katowice – Północ w Katowicach odmówił wszczęcia postępowania, a orzeczenie to zostało utrzymane w mocy, po rozpoznaniu zażalenia J. J. , postanowieniem z dnia 12 lipca 2023 r., III Kp 506/22, Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach z udziałem sędzi A.Ż;

- J. J. złożył kolejne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 231 § 1 k.k., tym razem, przez sędzię A.Ż. W dniu 3 listopada 2023 r. asesor Prokuratury Rejonowej Katowice – Północ M.G. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie [...]

- w zaistniałej sytuacji J. J. złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez wskazanego asesora Prokuratury; postępowanie związane z tym zawiadomieniem zakończyło się wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie [...]; orzeczenie to zostało zaskarżone przez J. J. i ostatecznie trafiło do Sądu Okręgowego w Katowicach, który wystąpił z inicjatywą przewidzianą w art. 37 § 1 k.p.k.

W ocenie Sądu Okręgowego, podstawą zawiadomień składanych przez J. J. jest kontestowanie przez niego orzeczeń wydanych z udziałem sędziów J. S.– Z. i R.K., a sędziowie ci nadal pełnią funkcje orzecznicze w Sądzie właściwym do rozpoznania sprawy, co uzasadnia przekazanie sprawy innemu sądowi z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, by uniknąć posądzeń o brak bezstronności. Podkreślono również, że zawiadomienia J. J. zawierają także zarzuty związane z korupcją, oszustwami oraz usiłowaniem zabójstwa jego i jego matki, jak również doprowadzenia do śmierci matki oraz do samobójstwa jednego z kolegów, których dopuścić się mieli w ramach zorganizowanej grupy przestępczej sędziowie i prokuratorzy z obszaru Apelacji Katowickiej. Dodano także, że „J. J. wielokrotnie już składał zawiadomienia o przestępstwach popełnionych przez sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach oraz prokuratorów, powielając wciąż te same zarzuty i zawierające te same okoliczności, będące w istocie wyrazem jego niezadowolenia i frustracji z niekorzystnych dla siebie decyzji procesowych organów wymiaru sprawiedliwości i sprawy te były konsekwentnie przekazywane przez Sąd Najwyższy do innych sądów” (wskazano na m.in. sprawy IV KO 89/24, IV KO 53/24 i IV KO 114/22).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny.

Przepisy dotyczące właściwości miejscowej mają charakter gwarancyjny, co oznacza, że wyjątki uprawniające do odstąpienia od zasady winny być wykładane ściśle. Przepis art. 37 § 1 k.p.k. ma na celu przede wszystkim eliminowanie takich sytuacji, w których w przeświadczeniu społecznym mogłoby dojść do przekonania, nawet błędnego, że w sądzie nie ma warunków do bezstronnego orzekania albo że swoboda sędziowskiego orzekania może być ograniczona. Klasycznym przykładem zaistnienia takiej sytuacji jest występowanie sędziego sądu właściwego w charakterze strony w określonym postępowaniu. W niniejszej sprawie stan taki nie zachodzi, ponieważ zażalenie dotyczy postępowania związanego z zarzutem stawianym asesorowi prokuratorskiemu. Uwzględnienia wniosku nie uzasadnia również to, że skarżący w swojej aktywności procesowej kontestuje prawidłowość podejmowanych decyzji procesowych zarówno prokuratorskich, jak i sądowych, przy czym treść pism procesowych wskazuje, że jego zastrzeżenia nie odnoszą się wyłącznie do oznaczonych imiennie funkcjonariuszy publicznych. Autor zażalenia w licznych pismach postrzega przecież wszystkich funkcjonariuszy sądowych i prokuratorskich z obszaru Apelacji Katowickiej – jako zorganizowaną grupę przestępczą, dopuszczającą się nawet zbrodni. Zgodzić się należy ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lutego 2023 r., IV KO 4/23, wydanym w analogicznej sytuacji, że „W nakreślonych okolicznościach przekazywanie sprawy z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości innemu sądowi równorzędnemu jest niecelowe. Wcale bowiem nie służyłoby wytwarzaniu w społeczeństwie przekonania o bezstronności sędziów, lecz przeciwnie, mogłoby zrodzić przekonanie o łatwości manipulowania ustawową właściwością sądów. W tym kontekście trzeba także mieć na uwadze treść zawiadomienia o przestępstwie składanego przez J. J. i wniesionego przez niego zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa. Dają one podstawę do stwierdzenia, że nie można akceptować zarzutów sprowadzających się do prezentowania stanowiska, iż kwestionowane w toku postępowania karnego określone czynności stanowią zachowania o charakterze przestępczym. Taka metoda, często stosowana przez

uczestników postępowań karnych, nie powinna w konsekwencji prowadzić do odstąpienia od zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy”. Łatwo zauważyć, że zaakceptowanie takiej metody postępowania mogłoby doprowadzić do sparaliżowania funkcjonowania całego wymiaru sprawiedliwości, wszak po przekazaniu sprawy dowolnemu sądowi i wydaniu określonego rozstrzygnięcia, skarżący mógłby kierować zarzuty pod adresem sędziów i prokuratorów funkcjonujących na obszarach kolejnych apelacji.

Jest oczywiste, że argumentem przesądzającym o zasadności wniosku Sądu Okręgowego nie może być fakt, że w kilku podobnych wypadkach sprawy przekazano do rozpoznania innym sądom równorzędnym, bowiem każdy skład Sądu Najwyższego samodzielnie kształtuje przekonanie o zasadności poszczególnych wniosków, a nadto w większej liczbie spraw wniosków takich nie uwzględniono (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2010 r., IV KO 92/10, z dnia 30 maja 2012r., IV KO 35/12, z dnia 28 lutego 2013 r., IV KO 7/13, z dnia 24 września 2014 r., IV KO 67/14, z dnia 14 marca 2018 r., IV KO 15/18 i z dnia 16 lutego 2023 r., IV KO 4/23).

Reasumując stwierdzić trzeba, że przekazanie rozważanej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu byłoby wręcz sprzeczne z dobrem wymiaru sprawiedliwości, a osobiste wątpliwości poszczególnych sędziów co do zdolności do bezstronnego i niezależnego orzekania winny być ewentualnie rozwiązywane na gruncie instytucji z art. 41 k.p.k.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]

